

WAT ZIJN WIJ? MENSEN? OF DIEREN? OF WILDEN?

Beste docent,

Wij kijken ernaar uit uw leerlingen binnenkort te ontvangen bij de voorstelling *Lord of the Flies* van NTjong. Wellicht komt u zelf als begeleider met de leerlingen mee.

Over de voorstelling *Lord of the Flies*

Na een vliegtuigongeluk op een onbewoond eiland wacht een groep schooljongens als enige overlevenden op redding. Afgesloten van de buitenwereld en zonder volwassenen zijn ze teruggeworpen op zichzelf. De jongens verliezen langzaam hun grip op de werkelijkheid en in de onderlinge oorlog die volgt sneuvelt alle onschuld. In zijn wereldberoemde roman uit 1954 pelt William Golding alle normen en waarden af en valt de beschaving weg. Wat gebeurt er als mensen hun primaire driften laten gelden en angst regeert? *Lord of the Flies* is de eerste voorstelling in een muzikale en energieke *Coming of Age* reeks voor jongeren. Verhalen over kantelpunten, grote gebeurtenissen die je horizon verbreden en die je dwingen om stelling te nemen.

Over het educatieprogramma

Het educatieprogramma bij *Lord of the Flies* richt zich op de vaksecties Engels, Mens en Maatschappij/Maatschappijleer, CKV, Drama en de mentorles voor de onderbouw. Het programma bestaat uit twee lessen:

Les 1 – Een les van vijftig minuten waarin leerlingen aan de hand van een aantal testen onderzoeken hoe hun groep in elkaar zit. Eindvraag: 'Zou deze groep overleven?'.

Les 2 – Een les van vijftig minuten waarin er in verschillende vakgroepen inhoudelijk wordt gewerkt aan de hand van een van de lesbrieven.

In veel gevallen volgt er een workshop op school, waarin een theaterdocent van NTjong de leerlingen begeleidt in zelf spelen, filosoferen en maken naar aanleiding van de thema's

uit de voorstelling. In de ideale situatie worden de twee lessen gegeven voorafgaand aan deze workshop.

Dit is de lesbrief Engels, voor de onderbouw waarin u een aantal suggesties vindt om met uw leerlingen mee aan de slag te gaan. U onderzoekt de inhoud van het verhaal en thema's van het stuk met de leerlingen om daarmee het toekomstige theaterbezoek verrijken. De manier waarop u deze lesbrief behandelt verschilt per docent en is afhankelijk van uw tijd en het niveau van uw leerlingen. Voelt u zich vrij hier naar eigen inzicht mee om te gaan.

Heeft u naar aanleiding van het lezen van deze lesbrief nog vragen? Neem dan contact op met Muriël Besemer: murielbesemer@hnt.nl

VOORBEREIDING

INTRODUCTIE

10 MINUTEN

Geef de leerlingen een korte introductie op het boek Lord of the Flies. Hieronder staat een kort tekstje die u kunt gebruiken:

Het boek Lord of the Flies (1954) is geschreven door William Golding en gaat over een groep jongens die na een vliegtuigramp stranden op een onbewoond eiland. Afgesloten van de wereld moeten de jongens samen zien te overleven. Ze maken hun eigen regels en raken verwickeld in een machtsstrijd waarin angst overheerst. De jongens hopen gered te worden, maar hoe langer ze op het eiland gestrand zijn des te meer ze verwilderen en des te sneller ze hun onschuld verliezen.

Bespreek met de leerlingen:

- Wie van jullie kent het verhaal/het boek?
- Wie heeft het boek ook gelezen?
- Heeft iemand misschien de film gezien?

Eventueel kunt u de trailer van de film laten zien om een beeld te geven aan de leerlingen. Dit is de trailer van de film die gemaakt is in de jaren '90.

Er is ook een oudere film. Beide films zijn via YouTube in zijn geheel te bekijken:

<https://www.youtube.com/watch?v=WluHydulmtE&t=3280s>

PERSONAGES

5 MINUTEN

In het boek en de voorstelling komen de verschillende eigenschappen van de jongens sterk naar voren. Iedereen reageert anders wanneer ze op het onbewoonde eiland terecht komen. Hieronder volgt een kort overzicht van een aantal personages en hun belangrijkste eigenschappen. Lees deze voor aan de leerlingen.

Jack

Jack is een leider en een echte jager. Hij geeft zich snel over aan zijn overlevingsinstincten en gaat daarin over grenzen. Hij heeft een natuurlijke autoriteit en kan makkelijk anderen beïnvloeden.

Ralph

Ralph is net als Jack een leider. Ralph is een ander soort leider dan Jack. Hij past zich aan aan de behoeftes van de anderen en wil iedereen tevreden houden.

Piggy (in de voorstelling heet dit personage 'Bril')

Piggy (Bril) staat voor de verstandige en komt iets volwassener over dan de rest. Hij komt vaak met advies of een mededeling. Vaak zijn deze mededelingen van Piggy (Bril) niet zo handig getimed.

Simon

Simon wordt gezien als een denker. Hij is op zichzelf en ietwat teruggetrokken. Hij komt erachter dat 'het beest' de angst van de jongens zelf is.

Roger

Roger is een volger van Jack. Hij is daadkrachtig en kan ook zelf de leiding nemen. Als hij gezien en gehoord wordt, groeit zijn zelfvertrouwen.

Bespreek met de leerlingen:

- In wie herken je je het meest?
- Denk je ook dat je op deze persoon uit bent gekomen bij het maken van de test?

ENGELSE SCRIPT, NEDERLANDSE SCRIPT

20 MINUTEN

Bij het maken van de voorstelling hebben de regisseur en de schrijver gebruik gemaakt van een bestaand script dat met toestemming van William Golding geschreven is door Nigel Williams. De schrijver van de voorstelling Lord of the Flies, Jibbe Willems, heeft in opdracht van NTjong de Engelse versie van het script vertaald en bewerkt.

Als schrijver krijg je te maken met keuzes. Dit maakt mede dat elke keer wanneer het script vertaald of bewerkt wordt, de schrijver toch een beetje zijn eigen versie ervan maakt. Zo heeft Jibbe Willems er bijvoorbeeld voor gekozen om het personage Piggy uit het boek van William Golding en het script van Nigel Williams in zijn Nederlandse bewerking 'Bril' te noemen. De personages krijgen daardoor soms ook een net iets andere benadering.

Opdracht

- Deel het fragment (laatste pagina van deze lesbrieft) van het originele Engelse script uit aan de leerlingen. Laat ze dit fragment vertalen. Dit kan eventueel in groepjes. Uiteraard mogen ze een woordenboek gebruiken.
- In de bijlage zit ook een stukje van de Nederlandse vertaling. Deel dit uit aan de leerlingen nadat zij hun eigen vertaling hebben gemaakt.
- Laat ze hun eigen vertaling vergelijken met die van Jibbe.
  - Zijn er onderling grote verschillen in de groep?
  - Zijn er verschillen in betekenis ontstaan door het gebruik van verschillende vertalingen?

SCHRIJVEN VANUIT EEN PERSONAGE

15 MINUTEN

De leerlingen hebben in de tweede opdracht een personage gekozen waarmee ze zich het meest kunnen identificeren. Maar stel je nu eens voor dat je zelf een personage zou zijn in dit verhaal.

Opdracht

- Lees het onderstaande verhaal voor. Laat de leerlingen hun ogen dicht doen om zo de fantasie meer ruimte te geven. (De leerlingen proberen zich in te leven in de situatie alvorens ze zelf gaan schrijven!)

Stel je voor dat je op het strand loopt. Kijk goed om je heen. Wat zie je? Hoe is het weer? En de zee? Is de zee wild of juist heel rustig? Je begint honger te krijgen en gaat op zoek naar eten. Je loopt van de zee vandaan en gaat richting het oerwoud. Je loopt het oerwoud in. In het oerwoud staan een hoop hoge groene bomen.

Je luistert naar de geluiden uit het oerwoud. Welke dieren hoor je allemaal? Plots hoor je stemmen van anderen in de verte. Je volgt het geluid. En daar in de verte staat een groepje jongens bij elkaar. Je besluit op ze af te lopen. Ze zijn bezig een vuur te maken.

Je hebt het koud en besluit te helpen. Jullie zijn ellendig lang bezig met vuur maken totdat Piggy (een jongen met een bril) aan komt lopen. Jack, de leider van de groep, vraagt aan Piggy of jullie zijn bril mogen gebruiken. Piggy wil dit niet. Na meerdere malen vragen besluit Jack de bril gewoon af te pakken. Je ziet dat Piggy het niet leuk vindt. Wat doe je? Jack heeft met de bril van Piggy het vuur aangekregen. De bril is nu kapot, maar het is wel warmer. Na even opwarmen besluit je terug te gaan naar je zelfgebouwde hut. Je gaat zitten in je hut en kijkt om je heen. Hoe heb je het ingericht, waar is je hut van gemaakt? Links van je staat een boomstronk die fungeert als een soort bureau. Je besluit een brief naar huis te schrijven.

Opdracht:

Laat de leerlingen vanuit deze personages een brief naar huis schrijven.

Laat ze nadenken over de volgende vragen, die ze in de brief verwerken:

- Aan wie schrijf je de brief?
- Wat vindt jouw gekozen personage van de anderen die op het eiland zitten?
- Wat wil je met trots vertellen aan degene aan wie je de brief schrijft?
- Wat is jouw tactiek om te overleven?

Laat de brief beginnen met de onderstaande tekst:

*Dear ...,
It has been two weeks since we stranded on this deserted Island. I feel...*

Na het schrijven van de brieven kunnen de leerlingen deze met elkaar delen.

Optioneel ter verwerking ná de voorstelling

Vooraf hebben de leerlingen een personage gekozen waarvan ze dachten dat ze zich daar het meest mee konden identificeren.

Bespreek de volgende vragen na het zien van de voorstelling:

- Zou je nog steeds hetzelfde personage kiezen na het zien van de voorstelling?
- Denk je dat je het boek op je lijst zou zetten? Waarom wel, waarom niet?

BIJLAGE

FRAGMENT ENGELSE SCRIPT

PIGGY Ralph, you're leader--it's a meetin' thass what it's--

JACK It's an adventure, stupid!

PIGGY Ralph's got the conch, 'e--

JACK Ralph, it's amazing up here... *(He has started to move up the rake.)* It's amazing. You can see right across the island!

PIGGY *(Shouts)* It's a meetin'!

JACK Ralph, it's really good.

PIGGY Ralph, you can talk. You got the conch. You talk.

Ralph can't resist Jack.

RALPH You talk, Piggy. *(Tosses him the shell.)* Talk to yourself.

ROGER Talk rubbish.

JACK *(Shouts)* Come on!

One by one the boys are drifting up the crest of the stage.

SAM Look over there, it's--

ERIC All blue, you can--

SAM See right round the--

ERIC Island!

HENRY Look at those trees!

BILL Brilliant! Brilliant, wonderful, it's all blue.

Ralph has joined them.

RALPH *(Shouts)* Our island!

JACK *(Shouts)* Treasure island!

BILL *(Shouts)* Coral island!

HENRY *(Shouts)* Castaways!

BIJLAGE

FRAGMENT NEDERLANDSE SCRIPT

BRIL Ralph, jij bent de leider – dit hier is een vergadering of niet soms?

JACK Dit hier is een avontuur, plasbuis!

BRIL Ralph heeft de schelp, hij heeft...

JACK Ralph, dit moet je zien... *[hij is de helling opgeklimmen]* Dit is echt geweldig. Je kan vanaf hier het hele eiland zien.

BRIL *[roept]* We zijn aan het vergaderen!

JACK Ralph, dit is echt te gek.

BRIL Ralph, zeg er wat van, jij hebt de schelp, jij mag wat zeggen.

Ralph kan geen weerstand bieden aan Jack.

RALPH Zeg jij het maar, Bril. *[hij gooit hem de schelp toe]*
Praat maar over je tantetje. Praat maar tegen jezelf.

ROGIER Praat maar stront.

JACK Kom nou!

Een voor een klimmen de jongens omhoog.

SAM Moet je daar zien alles is /

ERIC alles is blauw, je kan /

SAM je kan het hele eiland /

ERIC het hele eiland zien!

HENRY Moet je die bomen zien!

BILL Wauw! Wauw, zo mooi, alles is blauw.

Ralph is erbij komen staan.

RALPH Ons eiland!

JACK Schateiland!